

Føroyingar kunnu útbúgva seg víðari í Bretlandi

Møguleiki er hjá føroyingum at fáa legat frá The British Council til at útbúgva seg víðari í Bretlandi. Hetta er liður í royndunum at kunna eitt nú føroyingar um mentan og útbúgving í Bretlandi.

JAN MÜLLER

Møguleiki er hjá føroyingum at fáa stuðul til skeið, eftirútbúgvingar ol. í Bretlandi. Tað er bretski stovnurin „The British Council“, sum bjóðar umboðum úr øðrum londum at fara til Bretlands og har økja um sína vitan innan fleiri samfelagsgreinar so sum mentan, undirvísing, granskning og vísindi.

Fyri at eggja føroyingum at brúka hetta frálíka høvið vitjaði stjórni í The British Council í Danmark, Dr. Michael Sørensen - Jones í Føroyum nú um dagarnar. Hetta er fyrstu ferð hann leggur leiðina henda vegin og ætlar ikki, at hetta skal vera seinasta ferðin heldur. Bretska Ráðið í Danmark fevnir eisini um Føroyar og Grønland men viðgongur Michael Sørensen-Jones, at ov lítið hevur verið hugt eftir teimum báðum norðaru portunum av danska kongarikinum. Tað er hetta hann

fein nú vil bota um.

The British Council var stovnað stutt eftir kríggið, sum ein partur av bretska úttanríkisráðnum. Í dag hevur stovnurin skrivstovur í fleiri enn 100 londum, har roynt verður at økja um kunnleikan til bretska mál og mentan eitt nú gjøgnum útbúgving- og skeiðmøguleikar.

Stovnurin, sum hevur umleið somu støðu sum BBC, fær sína játtan frá úttanríkisráðnum umframt at hann eisini fær pengar frá aljóða grunnum og stovnum, sum taka sær av menning, útbúgving og arbeiði.

Vit royna fyrst og fremst á einum hægi stóði at skapa áhuga fyri bretska mentan, og tí geva vit legat til fólk, sum longu hava eina universitetsútbúgving ella líknandi.

Í hesum sambandi hava føroyingar longu verið í Bretlandi við legati frá The British Council. Í ár hava

Richard Swartson og Bjarni Mortensen havt hesi legatini. Áttanin er at 2 føroyingar skulu fáa henda móguleikan aftur í 1999. Umsóknarbløðini skulu vera inni áðrenn 18. desember.

Talan er um eitt ára legat, sum hevur eitt virði uppá 100.000 kr. Tey, ið fáa hesi legat, eru oftani fólk, sum júst eru liðug við eina útbúgving á lærðum háskúla.

Umframt at geva føroyingum móguleika at fara til Bretlands, so ber eisini til at senda fólk úr Bretlandi til Føroya at standa fyri skeiðum ol. eitt nú til at leggja lærarum, sum undirvísja í enskum, lag á. Her kann m.a. hugast, at serfrøðingur í enskum kemur til Føroya at greiða ensk-lærarum her frá teimum nýggjastu metodunum, sum verða brúktar. Eisini kann slíkur serfrøðingur lodda dýpið og vita, hvar føroyingar hava brúk fyri stuðuli ol. Sum heild verður stórir

dentur lagdur á frá bretska sýðu at vaksa um áhugan fyri tí enska málinum.

Men eisini innan tónleik og list finnast móguleikar fyri at fáa stuðul. M.a. hevur Ráðið verið við til at fígga útreiðslur hjá bretska tónleikarum og listafólki, sum hava verið í Føroyum.

Undir vitjanini í Føroyum hitti stjórni í The British eisini umboð fyr mentanarlívið. Hann vitjaði Norðurlandahúsið, Listaskálan, Fornminnisavnið, Fróðskaparsetrið og Kristian Black. -Vit eru eisini til fyri at geva upplýsingar um mentanartiløk og útbúgvingarmøguleikar í Bretlandi sum heild leggur Michael Sørensen-Jones aftrat.

Arbeitt verður eisini á øðrum økjum, og í næstum er Ráðið við til at fígga eitt seminar, har granskarar úr Bretlandi og Danmark viðgera dalking í Norðsjónum. -Eg siggi feigin, at onkur føroyskur granskari kann

Dr. Michael Sørensen-Jones, stjóri í The British Council

vera við, og royni í lótni at finna onkran. Á hesum seminari verður eisini tosað um, hvørjar verkætlanir eru í gongd og í umbúnað, og hvussu vit kunnu vera við til at stuðla teimum.

Nú tosað verður um eina komandi føroyska oljuvinnu, og spurningurin um tað menniskjansliga og mentanarliga umhvørvið - The Human Environment -

eisini verða viðgjørð í hesum sambandi heldur Dr. Michael Sørensen-Jones, at tað eisini átti at verið mógulegt at tikið slíkar spurningar upp í einum samstarvi. Her hugsar hann um tær royndir, sum tey í Bretlandi hava gjørt sær á hesum øki, eitt nú hvussu ein oljuvinna ávirkar lokal-samfelagið.

Gera virki klár til oljuvinnu

JAN MÜLLER

Í eina tíð hava fólk frá norska oljufelagnum Saga Petroleum vitjað føroyskar fyrirkur, sum vilja vera við í eini komandi oljuvinnu. Tarjei Kristian Hemstad og Svein V. Børresen hava saman við Geir Atle Rishovd og Paula Einarsson frá Saga Føroyar vitjað fleiri fyrirkur úti um landið. Endamálið við hesum vitjanum er at kanna fyrirkurnar og harvið finna fram til, um tær lúka krøvini, sum oljuvinnan í dag setir til veitarar av bæði vørum og tenastum til vinnuna.

Tá Saga í fjør í lýsingum heitti á fyrirkur í Føroyum at siga frá, um tær ynsktu vitjan av serfrøðingum frá Saga, var áhugin ovurstórur. Meira enn 50 fyrirkur vildu hava umsóknir og síðani hevur verið gongd í málinum. Vitjað hevur verið á umleið 25 fyrirkum og hildið verður fram við hesum vitjanum. Tað vísir seg at vera stórir áhugi millum fyrirkur ikki bert at verða

skrættar men eisini at fáa vitjan av serfrøðingunum hjá Saga, sum so kunnu siga, hvussu fjarar tær eru fyri at vera veitarar til eina komandi oljuvinnu. Í dag standa umleið 80 fyrirkur á listanum hjá Saga.

Tarjei Hemstad hevur júst verið í Føroyum, har hann vitjaði fleiri fyrirkur. -Sum oljufelag, ið ynskir at vera við í leitning við Føroyar, hava vit brúk fyri at vita, hvat føroyskar fyrirkur kunnu lata av vørum og tenastum, og tí er týðningarmikið at kanna, hvørjum stóði hesar fyrirkur eru á sigur Tarjei Hemstad, sum feigin vil gera sitt til at greiða fyrirkunum frá oljuvinnuni, hvussu hon er sett saman og hvørji krøv hon setir, soleiðis at virkini í góðari tíð hava móguleika at laga seg til hesi krøvini - nú oljuvinnan er eitt sindur ørvísi enn vinnur á landi.

Í síðsta enda kemur arbeiðið hjá Saga bæði at gagna føroyskum vinnulívi og oljufelagnum, sum fara

Umboð fyri Saga vitja hjá Poul Hansen, heilsølu, sum longu er veitari til oljuvinnu. Heilsølan letur vørur til eitt nú seismikk og suppskip. Mynd Jens K. Vang

at arbeiða her sum heild. Endamálið er rætt og slætt at lyfta stóð hjá virkjunum upp, soleiðis at virkini kunnu vera við í kappingini um at lata vørur og tenastur.

Saga Petroleum hevur tann politikk í mest móguligan mun at brúka lokalar fyrirkur og idnað, har arbeiði verður úti í heimi. Og fyri at gera lokalar fyrirkur kappingarførar vil Saga eisini fegdi geva eina hjálpanði hond.

Tarjei Hemstad sigur um stóðuna í Føroyum, at tað finnast fleiri fyrirkur, ið eiga góðar móguleikar at vera við í eini oljuvinnu. Spurningurin er í nógvum førum, hvussu fyrirkurnar megna at liva upp til krøvini um trygd, heilsu og umhvørvi. Oljuvinnan setir

sum vera man sera hørd krøv til ikki minst trygdina.

-Tað er ein sera stórur áhugi fyri at vera við, og tað er gott. Men ein veik-leiki er í mongum førum manglandi kunnleiki, og hetta er nakað vit kunnu bota um við at tosa við umboð fyri fyrirkurnar.

Týðningarmestu ráðini hann kann geva føroyskum fyrirkum er at vera varnar. -Oðkara royndir í Noregi eru tær, at tað eru sera fáar fyrirkur, sum hava klárað at byrja uppá nakað heilt nýtt og bara arbeiða við oljuvinnu. Tað besta er at halda fram við tí framleiðslu og tenastu, sum ein hevur og so hava oljuvinnuna sum eitt nýtt bein at standa á sigur Tarjei Hemstad.

Hann vísir eisini á móguleikan hjá føroyskum fyrirkum at arbeiða saman við bæði norskum, danskum og bretska fyrirkum. Saga hevur eingi handilslig áhugamál í so máta, men kann verða við til formidla samband. Eisini heldur hann tað vera umráðandi hjá føroyskum virkjum at arbeiða saman, tí tað kunnu tey standa seg sterkari bæði fíggarliga og fakliga. Tað er nevniliga týðningarmikið, at føroyskar fyrirkur, sum vilja vera veitarar til oljuvinnuna, eru so mikið væl fyri fíggarliga og fakliga, at tær kunnu koma við góðum tilboðum.

Saga-serfrøðingurin heldur annars, at cathering, verkstaðsarbeiði ol. eru avgjørt øki, har føroyingar

kunnu bjóða seg fram og sum longu hava góðar royndir sum veitarar til fiskivinnuna. -Tíð hava verið veitarar til fiskivinnuna leingi, og tað er náttúrligt, at tit eisini vera tað til eina oljuvinnu, men tit mugu gera tykkum greitt, at oljuvinnan setir onnur og øðrvísi krøv. Føroyska samfelagið er lítið, og tí mugu tit velja, hvat tit vilja leggja tykkum eftir.

Hann vísir á, at tað er kanska nettup í leitfasuni, at føroysk virki eiga at vera við. Hóast tað er avmarkað, hvat verður av arbeiði, so verður tað kortini nógv at gera út frá tí sannroynd, at føroyska samfelagið er so lítið.

Eitt eru virki í Føroyum. Annað er soverðið sum umboð. Her heldur Tarjei Hemstad tað vera týðningarmikið, at føroyingar sjálvir eru umboð fyr vørur og tenastur, sum koma út-anifr, og sum oljufelagini hava brúk fyri.